

WYPEŁNIA UCZEŃ

Numer PESEL

Kod ucznia

Próbna Nowa Matura z WSiP

Marzec 2014

Egzamin maturalny z języka polskiego dla klasy 2

Poziom podstawowy

Informacje dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 14 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i kod.
3. Przeczytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zadań zapisz długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. Rozwiązania zadań zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreśl.
6. Redagując wypowiedzi pisemne, możesz wykorzystać brudnopis. Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 170 minut.
8. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać 70 punktów (część testowa – 20 punktów, wypracowanie – 50 punktów).

Powodzenia!

Zadanie 1.

Rafał Stec

Jądro cyberciemności

Kilka miesięcy temu jadłem śniadanie w kameralnym hoteliku nieopodal jeziora Garda w północnych Włoszech. Oczywiście przylepiając oczy do smartfona, czyli – informacja dla szczęśliwców „wykluczonych” z wirtualnej hiperrzeczywistości, gatunek na nieuniknionym wymiarciu – wielofunkcyjnego następcy telefonu komórkowego. Podniosłem wzrok, spojrzałem na siedzących obok. Milczeli. Ćwierknąłem wówczas (znaczy wpisałem na Twitterze): „Ośmioro ludzi na śniadaniu, siedmioro zatopionych w fejsach i innych takich na smartfonach. I to mają być *social media*?”. Nie użyłem strun głosowych, narządu niewątpliwie przyjaznego dla środowiska, lecz wysłałem elektryczny sygnał, być może popychając go w pęd po tysiącach kilometrów łączy. Klasyczny odruch Homo interneticus. Aż zaskakujące, że nikt spośród współbiesiadników nie przeczytał tego na Twitterze i tam nie odpowiedział.

Nie jestem sam, należę do agresywnej większości nadpobudliwych cybermaniaków. Wirtualna rzeczywistość rozszerza się szybciej niż wszechświat. Tylko na YouTube wrzucamy 48 godzin materiału na minutę. Liczba danych przepływających co godzinę przez cały internet wypełniłaby 8,2 miliona popularnych podręcznych pamięci USB o pojemności czterech gigabajtów, którymi moglibyśmy wyładować 139 ciężarówek. Od początku istnienia ludzkości do 2003 roku wyprodukowaliśmy pięć eksabajtów informacji – dziś produkujemy tyle co dwa dni i jeszcze przyspieszamy, choć w sumie natłukliśmy już więcej bajtów, niż świeci gwiazd we wszechświecie. Nawet obklejona przez hodowców sensorami krowa, która wciąż przecież nie wyewoluowała w krowę oglądającą seriale lub łączącą się przez portale społecznościowe z pastwiskami na innych kontynentach, generuje 25 megabajtów rocznie.

Dane pożyczam od firmy Intel, producenta układów scalonych i mikroprocesorów usiłującego w niedawnej kampanii rozruszać ludzką wyobraźnię, by uświadomić, ile informacji dźwiga globalna sieć. Epatowanie liczbami z każdym dniem traci sens, bo w swoich gargantuicznych rozmiarach stają się nieczytelne jak deszcz zielonych cyferek spływających po ekranie w „Matriksie”, w którym jedynie „Cypher” nie dostrzegał kodu, lecz „brunetki, blondynki i rudowłose”. Przed końcem 2016 roku liczba podłączonych do internetu urządzeń trzykrotnie przekroczy wielkość całej populacji, czyli sięgnie 22 miliardów; co trzy minuty przez internet będzie przepływała liczba informacji równa wszystkim filmom, jakie wyprodukowała dotąd ludzkość; każdego miesiąca tylko nagrań wideo przeleje się przez nią tyle, że ich obejrzenie pojedynczemu człowiekowi zajęłoby sześć milionów lat. A roczna pojemność całego ruchu internetowego przekroczy 1,3 zettabajta, czyli 1,3 tryliarda bajtów, czyli 1 300 000 000 000 000 000 000 bajtów.

Nie sposób policzyć, jaką część wirtualnej rzeczywistości stanowią bzdety, ale wystarczy chyba oparta na potocznym doświadczeniu intuicja, by wiedzieć, że królują. Koty śpiące w dziwnych pozycjach lub koty zabawnie dokazujące, gimnazjaliści imprezujący lub gimnazjaliści wygłupiający się, ekshibicjonistyczne popisy anonimowych amatorów, którzy uroili sobie, że mają talent, i rozsyłają samych siebie z nadzieją, że zyskają pięciominutową sławę. Duperele rzadko bywają najpopularniejsze, ale brak jakości bez wątpienia nadrabiają ilością.

Na podstawie: R. Stec, *Jądro cyberciemności*, „Gazeta Wyborcza”, nr 281 (7706) z dnia 1–2 grudnia 2012.

Zadanie 1.1. (0–1)

Co jest przedmiotem zainteresowania autora artykułu? Podkreśl poprawną odpowiedź i odpowiednie wyjaśnienie.

Zagadnienia socjalne,	czyli związane	z analizą materialnych i bytowych potrzeb społeczeństwa oraz ich zaspokajaniem
Zagadnienia socjologiczne,		z badaniem relacji i więzi międzyludzkich oraz zmian, którym podlegają

Zadanie 1.2. (0–1)

Na podstawie akapitu 1. wyjaśnij, kogo autor zalicza do „gatunku na nieuniknionym wymarciu”.

Zadanie 1.3. (0–2)

W kontekście akapitu 1. sformułuj wątpliwość autora wyrażoną pytaniem i wyjaśnij jej przyczynę.

Wątpliwość: _____

Przyczyna: _____

Zadanie 1.4. (0–1)

Zdanie: „Wirtualna rzeczywistość rozszerza się szybciej niż wszechświat” ma charakter

- A. tezy.
- B. hipotezy.
- C. przykładu.
- D. argumentu.

Zadanie 1.5. (0–2)

a) W ostatnim akapicie tekstu autor posłużył się

- A. powtórzeniem.
- B. porównaniem.
- C. wyliczeniem.
- D. metaforą.

b) Jaką funkcję pełni ten środek stylistyczny?

Zadanie 1.6. (0–1)

Na podstawie całego artykułu wymień dwie cechy wyróżniające człowieka, którego autor zalicza do gatunku *Homo interneticus*.

Zadanie 1.7. (0–1)

Które z podanych cech charakteryzują styl artykułu Rafała Steca? Zaznacz TAK, jeśli wskazaną w tabeli cechę można przypisać artykułowi, lub NIE, jeśli cecha w artykule nie występuje.

Obecność słownictwa specjalistycznego	TAK	NIE
Brak nacechowania emocjonalnego	TAK	NIE
Humor i posługiwanie się ironią	TAK	NIE
Częste używanie form bezosobowych czasownika	TAK	NIE

Zadanie 2.

Marcin Piątek

Męcz się powoli

Na początku stycznia Rafał Hejna, fizjoterapeuta z poznańskiej kliniki Rehasport, umieścił na stronie kliniki film poświęcony urazom ścięgna Achillesa, często diagnozowanym u biegaczy, ale również wśród miłośników gier zespołowych, zwłaszcza piłki nożnej. W ciągu dwóch miesięcy obejrzało go ponad 1200 osób. – *Zakładam, że większość z nich szukała porad, jak się wyleczyć. Teraz planuję wrzucenie do sieci filmu pokazującego, jak być mądrym przed szkodą* – deklaruje Rafał Hejna.

Większość dyscyplin sportowych, uprawianych amatorsko, wiąże się z dużym obciążeniem nóg. Specjaliści na co dzień zajmujący się fizjoterapią i biomechaniką ruchu mówią, że ludziom bieganie wydaje się tak naturalne, jak chodzenie. Nie zdają sobie sprawy, że wysiłek trzeba dawkować ostrożnie, unikać przeciążeń nóg, w których, mówiąc kolokwialnie, ma się co zepsuć: mięśnie, stawy, ścięgna, a w ekstremalnych przypadkach – kości. [...]

Największą grupą ryzyka nie są wcale osoby ruszające się sporadycznie – one dość szybko się męczą i zazwyczaj nie zdążą sobie zrobić krzywdy. Bardziej narażeni na urazy są odchudzający się na potęgę – ci, którzy mieli niezłą wydolność organizmu, ale zaniedbali się. I wraz z nadejściem wiosny postanawiają szybko pozbyć się nadwagi.

Narzucają sobie ostry reżim treningowy, chudną zgodnie z planem i z zadowoleniem przyglądają się sobie w lustrze. Za punkt honoru stawiają sobie zwiększenie treningowych dawek, przy okazji zaniedbując regenerację. A organizm, pozbawiony zapasów i poddany dużym obciążeniom, reaguje buntem. [...]

Każdy, kogo dłuższe i cieplejsze dni wyrwą z fizycznego marazmu, powinien wsłuchać się we własne ciało. Niepokojącym sygnałem są wszelkiego rodzaju asymetrie – gdy np. podczas skłonu w przód dotykamy podłoża tylko jedną dłońią albo wchodząc po schodach, odczuwamy ból w jednej nodze czy w plecach. Takie objawy nie oznaczają zakazu uprawiania sportu, ale wskazują, że zanim zdecydujemy się na kilkukilometrowe dawki biegania i dłuższe wyprawy rowerowe, powinniśmy zasięgnąć rady fizjoterapeuty. Może okazać się, że musimy poćwiczyć na siłowni albo spróbować stretchingu (rozciągania). [...]

Nie ma co popadać w przesadę, że każdą systematyczną aktywność fizyczną należy poprzedzić wizytą u specjalisty. – *Jak ktoś jest szczupły, ma prawidłowe ciśnienie, tętno, nie pali, zdrowo się odżywia, to z kardiologicznego punktu widzenia raczej nic mu nie grozi* – mówi prof. Mamcarz. – *Natomiast jeśli podczas racjonalnego planu treningowego pojawią się trudności z wchodzeniem na wyższy poziom, czyli: duszności, arytmia serca, zawroty głowy, bóle w klatce piersiowej – to takich sygnałów nie powinno się lekceważyć. To może być tylko niewytrenowanie, ale równie dobrze choroba serca* – dodaje profesor.

Specjaliści podkreślają też, że wiele zamieszania w świadomości osób aktywnych wprowadzają porady, jakie można znaleźć w Internecie, zwłaszcza na forach dedykowanych amatorskim odmianom konkretnych dyscyplin sportu. Można tam wprawdzie znaleźć inspirujące rady, ale jest też mnóstwo wpisów ignorujących opinie fachowców. Jedno z największych głupstw, jakie się na forach wypisuje, brzmi: ból trzeba rozbiegać.

Rafał Hejna: – *To proszenie się o kłopoty. Ból podczas biegu może być sygnałem niewłaściwej pracy mięśnia, jego nadciągnięcia, ale również przeciążenia ścięgna bądź więzadła. Trzeba wtedy przejść do chodu. Gdy sytuacja się powtarza, oznacza to, że jednorazowy wysiłek jest zbyt intensywny.*

I że pora poradzić się fachowca.

Na podstawie: M. Piątek, *Męcz się powoli*, „Polityka”, nr 11 (2899) z dnia 13 marca 2013 r.
© POLITYKA sp. z o.o. S.K.A. 2013-2014

Zadanie 2.1. (0–2)

Tytuł artykułu Marcina Piątka odwołuje się do znanego powiedzenia. Podaj je, a następnie wyjaśnij, jaki jest sens tego odwołania.

Zadanie 2.2. (0–2)

Które z podanych sformułowań użyte zostało w artykule w znaczeniu metaforycznym?

- A. „przyglądać się sobie w lustrze”
- B. „wysłuchać się we własne ciało”
- C. „dawkować ostrożnie wysiłek”
- D. „chudnąć zgodnie z planem”

Wyjaśnij sens tego sformułowania.

Zadanie 2.3. (0–1)

Zacytowaną w 1. akapicie artykułu wypowiedź Rafała Hejny przekształć w mowę zależną tak, aby zachować sens tej wypowiedzi w powiązaniu z treścią akapitu.

Zadanie 2.4. (0–1)

Dlaczego, zdaniem autora, fora internetowe nie są najlepszym miejscem do szukania porad na temat bezpiecznych sposobów uprawiania sportu?

Zadanie 2.5. (0–2)

Zwroty: „wrzucić do sieci” i „popadać w przesadę” to przykłady

- A. kolokwializmów.
- B. makaronizmów.
- C. archaizmów.
- D. poetyzmów.

Zacytuj z tekstu inny przykład zwrotu o podobnym charakterze.

Zadanie 2.6. (0–1)

Kończący artykuł równoważnik zdania został umieszczony w osobnym akapicie. Wyjaśnij cel tego zabiegu.

Zadanie 2.7. (0–2)

Podaj dwa sposoby włączania czytelnika w tok rozważań w artykule.

Zadanie 3.

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie.

Temat 1: Czy troska o losy ojczyzny jest dla każdego człowieka wartością najwyższą? Rozważ problem i uzasadnij swoje stanowisko, wykorzystując wnioski z analizy załączonego fragmentu powieści Henryka Sienkiewicza *Pan Wołodyjowski*. Odwołaj się także do postaw dwóch innych bohaterów literackich. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.

Henryk Sienkiewicz
Pan Wołodyjowski

Nastała chwila milczenia, którą przerwał mały rycerz:

– Baśka! – rzekł – słuchaj no, Baśka...

– Co, Michałku?

– Bo prawdę rzekłszy; okrutnie nam dobrze ze sobą i tak myślę, że gdyby jedno z nas poległo, to by drugie bez miary tęskniło.

Basia doskonale zrozumiała, że mały rycerz mówiąc: „gdyby jedno z nas poległo” zamiast: „umarło” – siebie miał na myśli. Przyszło jej do głowy, że on może nie spodziewa się wyjść żywym z tego oblężenia, że chce ją oswoić z tym terminem, więc straszne przecucie ścisnęło jej serce i złożwszy ręce rzekła:

– Michale, miej miłosierdzie nad sobą i nade mną!

Głos małego rycerza był nieco wzruszony, choć spokojny.

– A widzisz, Baśka, że nie masz słuszności – rzekł – bo tak wzięwszy tylko na rozum, cóż to jest to życie doczesne? Przez co tu kark kręcić? Komu tu będzie dostatkami smakować szczęśliwość i kochanie, kiedy wszystko kruche jako zeschnięta gałąź, co?

Lecz Basia poczęła się trząść z płaczu i powtarzać:

– Nie chcę, nie chcę, nie chcę!

– Jak mi Bóg miły, tak nie masz słuszności – powtórzył mały rycerz. – Ot, uważasz, tam w górze, za onym cichym miesiącem, jest kraina wiekuistej szczęśliwości. O takiej to mi gadaj! Kto się na tamtą lewadę dostanie, ten dopiero sobie odsapnie, jakby po długiej drodze – i pasie się spokojnie. Jak na mnie termin przyjdzie (a to przecie żołnierska rzecz), zaraz sobie powinnaś powiedzieć: „Nic to!” Po prostu powinnaś sobie powiedzieć: „Michał odjechał, prawda, że daleko, dalej jak stąd na Litwę, ale nic to! bo i ja za nim podążę.” Baśka, no, cicho, nie płacz! Które pierwsze odjedzie, to drugiemu kwatery przygotuje – i cała sprawa. Tu przyszło na niego jakby widzenie rzeczy przyszłych, bo oczy podniósł ku miesięcznemu blaskowi i tak dalej mówił: – Co to doczesność! Dajmy, że ja już tam będę, aż tu ktoś puka do niebieskich podwoi. Święty Piotr otwiera; patrzę ja: kto? moja Baśka! Rety! o! to dopiero skoczę! o! to dopiero zakrzyknę! Miły Boże! słów w gębie brak! I nie będzie płakania, jeno wieczne wesele, i nie będzie pogan ni armat, ni min pod murami, jeno spokój i szczęśliwość! Ej, Baśka, pamiętaj: nic to!

– Michale, Michale! – powtarzała Basia.

I znowu nastąpiła cisza, przerywana tylko odległym monotonnym dźwięczeniem kilofów. Wreszcie Wołodyjowski ozwał się:

– Baśka, zmówimy sobie teraz pacierz.

I te dwie dusze, czyste jak lzy, poczęły się modlić.

W miarę jak odmawiali pacierze, spływał na oboje spokój, a potem zmorzył ich sen i usnęli aż do pierwszego brzasku.

Pan Wołodyjowski odprowadził następnie Basię [...], na odchodnym zaś rzekł jej:

– Pamiętaj, Baśka: nic to!

H. Sienkiewicz, *Pan Wołodyjowski*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1976.

Temat 2: Zinterpretuj podany utwór. Postaw tezę interpretacyjną i uzasadnij ją. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.

Adam Mickiewicz

*Do*** Na Alpach w Splügen 1829*

Nigdy, więc nigdy z tobą rozstać się nie mogę!
Morzem płyniesz i lądem idziesz za mną w drogę,
Na lodowiskach widzę błyszczące twe ślady
I głos twój słyszę w szumie alpejskiej kaskady,
I włosy mi się jeżą, kiedy się oglądam,
I postać twoją widzieć lękam się i żądam.

Niewdzięczna! Gdy ja dzisiaj, w tych podniebnych górach,
Spadający w otchłanie i niknący w chmurach,
Wstrzymuję krok, wiecznymi utrudzony lody,
I oczy przecierając z lejącej się wody,
Szukam północnej gwiazdy na zamglonym niebie,
Szukam Litwy i domku twojego, i ciebie;
Niewdzięczna! może dzisiaj, królowa biesiady,

KARTA ODPOWIEDZI

WYPEŁNIA UCZEŃ

Numer PESEL

Kod ucznia

WYPEŁNIA NAUCZYCIEL

Zadanie 1. i 2.

Nr zad.	Liczba punktów		
	0	1	2
1.1	☐	☐	
1.2	☐	☐	
1.3	☐	☐	☐
1.4	☐	☐	
1.5	☐	☐	☐
1.6	☐	☐	
1.7	☐	☐	
2.1	☐	☐	☐
2.2	☐	☐	☐
2.3	☐	☐	
2.4	☐	☐	
2.5	☐	☐	☐
2.6	☐	☐	
2.7	☐	☐	☐

Zadanie 3.

Temat		1		
A. Sformułowanie stanowiska				
0	3	6		
☐	☐	☐		
B. Uzasadnienie stanowiska				
0	4	8	12	18
☐	☐	☐	☐	☐
C. Poprawność rzeczowa				
0	2	4		
☐	☐	☐		
D. Zamyśl kompozycyjny				
0	3	6		
☐	☐	☐		
E. Spójność lokalna				
0	1	2		
☐	☐	☐		
F. Styl tekstu				
0	2	4		
☐	☐	☐		
G. Poprawność językowa				
0	3	6		
☐	☐	☐		
H. Poprawność zapisu				
0	2	4		
☐	☐	☐		

Temat		2	
A. Koncepcja interpretacyjna			
0	3	6	9
☐	☐	☐	☐
B. Uzasadnienie tezy interpretacyjnej			
0	5	10	15
☐	☐	☐	☐
C. Poprawność rzeczowa			
0	2	4	
☐	☐	☐	
D. Zamyśl kompozycyjny			
0	3	6	
☐	☐	☐	
E. Spójność lokalna			
0	1	2	
☐	☐	☐	
F. Styl tekstu			
0	2	4	
☐	☐	☐	
G. Poprawność językowa			
0	3	6	
☐	☐	☐	
H. Poprawność zapisu			
0	2	4	
☐	☐	☐	

SUMA PUNKTÓW: _____